

Jury rapport scriptieprijs NVC

Beste aanwezigen, geachte leden van het bestuur, en een bijzonder welkom aan de fysiek en virtueel aanwezige genomineerde scriptieschrijvers.

De Nederlandse Vereniging voor Criminologie looft ieder jaar tijdens het NVC-congres een prijs uit aan de auteur van de beste criminologische scriptie van Nederland. Dit jaar mochten Elina van 't Zand-Kurtovic van de Universiteit Leiden, Steve van de Weijer van het NSCR (het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving), en ik, Abdessamad Bouabid, van de Erasmus Universiteit Rotterdam deze winnaar uitkiezen.

De selectie verliep dit jaar in drie fasen. Allereerst zijn de vier opleidingen criminologie in Nederland: de Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit Leiden, Erasmus Universiteit Rotterdam, en Universiteit Utrecht, gevraagd om de twee beste masterscripties van de opleiding van het afgelopen jaar te selecteren. Dit resulteerde in een shortlist van acht scripties geschreven door: *Megan van Straten en Pascal van Duuren van de Vrije Universiteit, Joran de Jong en Romee Klis van de Universiteit Utrecht, Tüliyet Kavsitli en Sammie Verbeek van de Erasmus Universiteit en Anne Klaassen en Nina Tobsch van de Universiteit Leiden.*

In de tweede fase was het aan ons als juryleden om deze shortlist van acht terug te brengen naar drie genomineerden. En dat was uiteraard geen eenvoudige taak. Deze acht scripties behandelden alle zeer interessante, uiteenlopende criminologische onderwerpen zoals regelovertredingen en incidenten bij bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen, de sociale ondersteuning van langdurig ongedocumenteerde ouderen, de invloed van wroeging en verontschuldiging in onbetrouwbare bekentenissen op percepties van schuld, de invloed van psychologische gevolgen van trauma's op externaliserend probleemgedrag bij meisjes in een open residentiële instelling en de invloed van gender stereotypingen op de behandeling van vrouwelijke terroristen in Nederland. Binnen deze scripties is gebruikgemaakt van een groot scala aan verschillende onderzoeksmethoden die de criminologie rijk is, waaronder de survey, de vignetten-studie, de casestudie, de kritische discoursanalyse, de netnografie, de documentenanalyse, en het kwalitatieve interview.

Het was toch wel een genot om de crème de la crème van de criminologische masterscripties van Nederland te mogen lezen en we willen dan ook alle acht de scribenten complimenteren met deze mooie eindproducten. We hopen dan ook dat zij, alle acht, voor de Nederlandse criminologie behouden blijven of elders hun kritische wetenschappelijke blik in zullen zetten om Nederland nog eerlijker en veiliger te maken.

Bij het bepalen van de shortlist zijn we uitgegaan van de negen beoordelingscriteria als genoemd in het jury-reglement: de kwaliteit van de onderzoeksvragen, de methodologische keuzes en verantwoording, de kwaliteit van de analyses, de kwaliteit van de theoretische

discussie, de mate van innovatie en de originaliteit, de wetenschappelijke en maatschappelijke impact, de kwaliteit van de structuur en de leesbaarheid. Op basis van deze criteria zijn we uiteindelijk gekomen tot drie genomineerden, die alle drie uitblonden in met name de theoretische discussie, de methodologische verantwoording, de maatschappelijke bijdrage en een zeer kritisch wetenschappelijke blik. In willekeurige volgorde, zijn dit **Romee Klis** en **Joran de Jong**, beide van de Universiteit Utrecht, en **Sammie Verbeek** van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

De scripties van **Sammie Verbeek** en **Romee Klis** passen geheel toevallig bij het actuele thema van het congres: Criminologie en de planeet: Ter land, ter zee en in de lucht.

Sammie Verbeek deed onderzoek naar het zogenaamde PFOA-schandaal van de DuPont-fabriek in Dordrecht en vroeg zich af hoe het schadelijke gedrag omtrent de uitstoot van de chemische stof perfluorooctaan zuur van 1965 tot 2012 door de DuPont-fabriek in Dordrecht tot stand is gekomen en hoe deze schade door slachtoffers is ervaren. Zij maakt hierbij gebruik van een rijk theoretisch kader waarin ze perspectieven als de groene criminologie, de culturele criminologie en de victimologie samenbrengt en concepten als corporate crime en state-corporate crime samenvoegt tot een samenhangend, overkoepelend kader. Dit zeer urgente thema wordt daarmee vanuit verschillende invalshoeken op genuanceerde wijze belicht, waarbij er zowel aandacht is voor de dader- als de slachtofferkant. Het onderzoek is verder een zeer uitvoerige, zorgvuldige en goed gestructureerde historische analyse, aangevuld met kwalitatieve interviews met zowel overheidsmedewerkers als enkele slachtoffers.

Vooraf de historische analyse, waarin de problematische symbiose van het Amerikaanse chemiebedrijf DuPont, de lokale bevolking en lokale overheden aan de hand van kritisch criminologische concepten wordt blootgelegd, getuigt van een kritisch wetenschappelijke blik, de vaardigheid om met theoretische concepten te kunnen stoeien en spelen en het kunnen uitvoeren van een zeer gestructureerde en systematische analyse van historische data.

Ook **Romee Klis** heeft een zeer interessante en uitdagende onderzoeksvraag weten te formuleren. Zij onderzoekt hoe de activiteiten van Tata Steel/Harsco IJmuiden op het gebied van schadelijke emissies en de daarmee samenhangende strategieën die regionaal worden toegepast, leiden tot het ontstaan van state-corporate crime. Ook zij vertrekt hiervoor vanuit de groene criminologie en presenteert een duidelijk theoretisch kader bestaande uit maatschappijkritische concepten als crimes of the powerful, political economy theory en state-corporate crime. Het antwoord op haar onderzoeksvraag vindt zij middels een mooie combinatie van kwalitatieve interviews en een kritische discoursanalyse van verschillende bronnen. De gedetailleerde uitleg van het onderzoeksproces en de positionering van de onderzoeker daarbinnen getuigt van een hoge mate van zelfreflectie, transparantie en kwetsbaarheid. Haar analyses zijn helder, grondig en scherp vanuit een kritisch criminologisch

perspectief benaderd, zoals we bijvoorbeeld mooi zien in de hoofdstukken over 'mercenary science' en de rol van de overheid in deze maatschappelijke schade. Bovendien is ook sprake van theoretische vernieuwing, iets wat je niet vaak ziet in masterscripties, door toevoeging van twee concepten aan een bestaand theoretisch model. De scriptie, in mooi Engels geschreven, heeft een hoog 'de schillen vallen je van de ogen'-gehalte, zonder echter overdreven 'in your face' te zijn.

De resultaten van beide groene scripties zijn van groot maatschappelijk belang, en zeer zeker niet alleen voor de slachtoffers. Het zet iedereen die dit leest aan het denken over het belang van het voorkomen van *environmental harm* en collusie tussen overheden en commerciële machten.

Tot slot hebben we ook genoten van de masterscriptie van **Joran de Jong**, die niet alleen qua omvang, maar ook qua abstractieniveau meer richting een proefschrift gaat dan een masterscriptie. Hoewel groot van omvang, biedt hij je als lezer een duidelijke lijn in het verhaal, waarmee hij je weet vast te pakken en aan de hand mee te nemen in de beantwoording van de zeer actuele vraag hoe het symbolische gebruik van Amsterdamse drillrap door haar producenten en online consumenten kan worden verklaard. Deze vraag beantwoordt hij vanuit de culturele criminologie, de straatculturele benadering en het digitaal criminologisch perspectief. Zijn theoretisch kader is van een hoog conceptueel- en abstractieniveau, waarmee hij doordringt tot de kern van de concepten en deze weet te plaatsen in een context die relevant is m.b.t. het eigen onderzoeksthema. Ook voor wie nog onbekend is met de culturele criminologie vormt dit werk een mooie eerste introductie ervan. Het onderzoeken van het gebruik van symbolen door zowel producenten als consumenten is origineel en vernieuwend, en ook de mixed methods-benadering is van toegevoegde waarde gebleken. De methodologische verantwoording is een voorbeeld voor menig wetenschapper, vanwege de uitgebreide en zeer gedetailleerde *audit trail* en de kritische toelichting van de positionering van de onderzoeker. Met het achtstal implicaties voor de praktijk die vanuit een helder *insider perspective* in het slothoofdstuk worden beschreven, wordt duidelijk getracht een brug te slaan tussen wetenschap en praktijk, die wat betreft drillrap helaas nog steeds ver uit elkaar staan.

Deze drie scribenten hebben, zoals je uit de complimenten al kunt opmaken, het ons in de uiteindelijke beslissing niet makkelijk gemaakt. Ondanks de fotofinish hebben we toch een winnaar weten te kiezen. De winnaar heeft een scriptie geschreven over een zeer relevant maatschappelijk onderwerp in Nederland en combineert een sterk en kritisch theoretisch kader met een strak ontworpen hedendaagse onderzoeksdesign en een ultragedetailleerde methodologische verantwoording, een verfijnde criminologische verbeeldingskracht met messcherpe analyses en conclusies op een hoog abstractieniveau, en sluit af met waardevolle en realistische aanbevelingen voor de praktijk. De winnaar van de NVC Scriptieprijs 2022 is...

...iemand die veel criminologische 'clout' verdient, 'no cap': **Joran de Jong**, met zijn scriptie: *favourite rappers or favourite cappers? An online semiotic field study on Amsterdam drill production and consumption*.

Joran, ontzettend bedankt voor de mooie scriptie. Een mooie toevoeging aan de Nederlandse criminologie en van harte gefeliciteerd met deze scriptieprijs van de Nederlandse Vereniging voor Criminologie, bestaande uit een geldbedrag van 500 euro, een mooi certificaat en een klein deel van onze planeet, een olijfboom.

Natuurlijk willen we ook jouw begeleider, Elena Krsmanovic, feliciteren, van harte gefeliciteerd. En we wensen jou Joran natuurlijk heel veel succes in je verdere carrière!

En tot slot, gaan de genomineerden nu in de lunchruimte hun scripties presenteren aan jullie aan de hand van posterpresentaties. Mis dat niet!